

Oslo-meteoritten

Av Morten Bilet

Etter det fantastiske meteorittfallet i Moss i 2006 skjedde det utrolig igjen i år. Som i Moss skulle også Norges 15 meteoritt falle over en by, i tillegg en hovedstad, ned i et hustak og bli funnet av flere mennesker.

Det startet med at hytte-eier Anne-Margrethe Thomassen den 12 mars fant en svart stein og hull i i taket på hytta si i Rodeløkka kolonihage, ganske midt i Oslo by. Bare noen dager tidligere var det ingen stein eller hull der.

Ingen hadde sett noen ildkule fra Oslo-meteoritten. Spesielt i dagene 9 og 10 mars var det overskyet over store deler av Skandinavia og en ildkule gjemmer seg over tykt skylag. Om dette i tillegg skjedde på dagtid er det ikke lett å oppfatte noe atmosfærisk drønn i en larmende by som Oslo hvor det foregår stor byggevirksomhet med der til støy. Men har mottatt 2 meldinger om drønn den 9 på ettermiddagen. Meteoritten hadde truffet kanten på hustaket og var delt i omtrent to like store biter som tilsammen veide ca 550 gram.

Må samtidig presisere at dette fallet har ingenting med ildkulen som ble observert over store deler av Østlandet 1 mars. Den falt ned over Sigdal/Eggedal området i Buskerud.

På bildene i avisoppslagene var det lett å se at dette var en vanlig steinmeteoritt og som vi fikk bekreftet når jeg fikk se den på Naturhistorisk Museum på Tøyen til sammen med blant andre finneren Anne-Margrethe Thomassen. Den er nå til registrering og klassifisering i bl.a Tyskland og som jeg antok viser det seg at det er en H kondritt som er breksjert, som betyr at den er satt sammen av flere forskjellige steiner fra tidligere kollisjoner i verdensrommet.

Detaljerte analyser kommer senere.

Anne-Margrethe Thomassen med meteoritten.

Rodeløkkasteinen, her ses tydelig sjatteringer i steinen som er breksjen. Den er sammensatt av diverse steiner etter kollisjoner i verdensrommet over kanskje milliarder av år. På nært hold har den tydelige kondruler som er urstoffet i solsystemet vårt.

Norske meteorittlere ser på takhullet på Rodeløkka, Martin Holst (venstre) Jack Olsen og jeg på bakken. Foto: Marcin Stolarz.

Noen dager senere går Liv Kibsgaard en tur med hunden sin på Ekebergsletta og oppdager plutselig en svart stein på gresset. En 700 grams meteoritt hadde truffet frosen gressbakke hvor en liten bit var slått av i smellet med bakken. Denne biten var på 26 gram ble funnet av min kamerat Martin Holst et par dager senere. Nå begynte vi å lure på om dette var stort eller lite meteorittfall.

Da var leteaksjonen i gang og hadde dette vært en sjelden meteoritt som i Moss ville det ha strømmet til av ivrige meteorittlere fra hele verden men en liten gruppe gode venner fra Polen (Polish Fireball Network) dukket opp. Og i slutten av mars ble det funnet diverse fragmenter etter en ca 150 grams stein hadde truffet asfalt rett utenfor en barnehage (som vi forøvrig holdt foredrag for senere til stor begeistring) Dette var 800 meter fra funnet

Liv Kibsgaard med steinen på 700 gram som hun fant på Ekebergsletta

på Ekebergsletta. I tillegg ble det funnet en hel stein på 115 gram i samme område som ble raskt solgt til en profilert meteorittsamler i England.

Fra høyre: Martin Holst (NO), Zbigniew Tyminski (PL) Tomasz Kubalczak (PL), Marcin Stolarz (PL) og Morten Bilet (NO) Foto: Kai Zetterdahl.

Da begynte vi å få oversikt over fallet. Meteoren hadde retning sør-nord, og de minste bitene falt ned i sør som forteller fallretningen. Alle steinene ble funnet ganske på linje som også er typisk, spesielt for små fall. Ved større fall sprer de seg utover i et langstrakt ovalt område.

Etter uker med omfattende leting uten resultat konstaterte vi fort at dette var et lite meteorittfall og noen soppkurv ble det ikke behov for selv om vi regnet med at 2 til 3 biter til vil bli funnet. Og helt i tråd med vår leting og våre antakelser ble det funnet en fantastisk meteoritt på Grefsen litt nord i Oslo, og den var stor i norsk målestokk, hele 4,6 kg! Den hadde truffet en gressbakke og delt seg i flere biter med den største på over 3 kilo.

Denne meteoritten ble kjøpt av Knut Jørgen Røed Ødegaard til en ganske liten sum som han selv sier i avisen. Synd at ikke finneren var klar over at denne meteoritten var verdt over 150.000,- kroner.

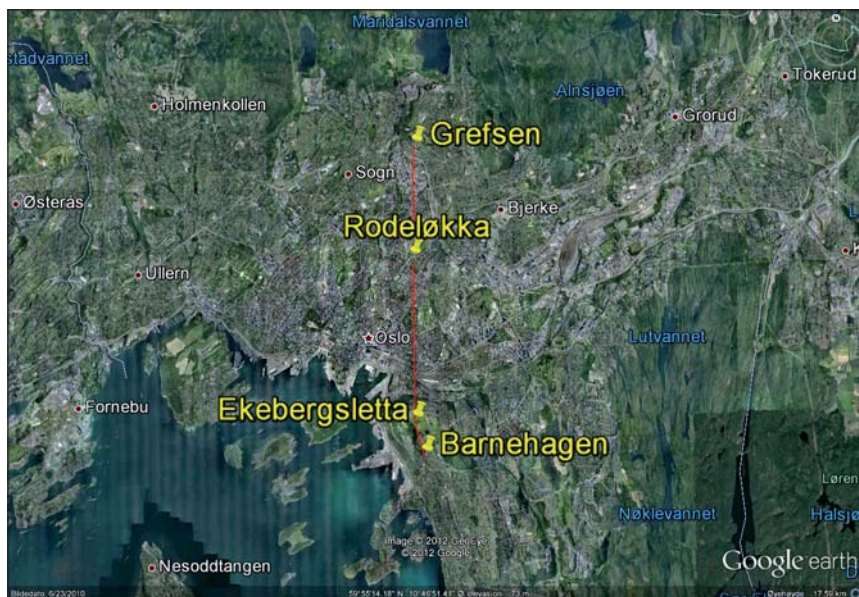
Det har kommet svært mange sterke reaksjoner på at han har kjøpt denne til det

som omtales som en svindelpris. Hele historien blir nå omtalt av mange som «Grefsen-ranet».

En del av Grefsensteinen på over 3 kilo, bilde fra TV.

Avslutningvis så minner jeg om at det siste året har ramlet ned meteoritter i Valdres og i Sigdal/Eggedal som jeg håper det blir funnet biter av.

“Oslo oversikt” som viser 4 av 5 steiner, den lille på 115 gram som ble solgt til utlandet har vi ikke data på bortsett fra i Ekeberg området. Bildet viser sør-nord retning med den minste i sør ved barnehaugen og den største i nord på Grefsen.